

Jeremia 20, 7 – 13
Mattheus 10, 16 – 20; 27 – 33

Zondag 21 juni 2020

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus.

In de Amsterdamkalender 2020, een kalender vol weetjes over Amsterdam en vol uitgaansmogelijkheden waarvan het gros niet door kan gaan, staat op 10 mei, 80 jaar na het uitbreken van de tweede wereldoorlog, een fragment uit een gedicht van Jan Campert:
- Maar het was een stilte die van een onheilspellende geheimzinnigheid was vervuld."

Op 10 mei 2020 was onze stad ook nog stil. Een lege Dam op 4 mei; uitgestorven sportvelden, winkelstraten, grachten.

Inmiddels is de stilte verdwenen – maar het onheilspellende is gebleven. Alles lijkt weer gewoon te worden.

Maar als je goed kijkt, luistert – het klopt gewoon niet. Mensen ontwijken elkaar, geen knuffels als mensen elkaar ontmoeten, niet op bezoek – mág niet! – gestoord raken door al dat oppassen, al die waakzaamheid, bangmakerij door deskundigen, door de cijfers, de massamedia.

Het hart is uit het leven, de samenleving. Maar...zeggen de aanplakbiljetten op straat: Het wordt beter!

En ja, natuurlijk zal het wel beter worden. Dat vertrouwen hebben we nog wel. Maar niet over een 8-baans snelweg en zeker niet kort door de bocht.

Tegen alle mensen (en daar hoor ik zelf ook zeker bij!), die opzien tegen de tijd die voor ons ligt, die moe zijn door het piekeren, alle maatregelen, zou ik willen zeggen, dat we misschien vooral wel aan het rouwen zijn. Kijk je naar herhalingen van succesvolle programma's op tv – de volle zalen, stadions, festivalterreinen, bekruipt me een gevoel van heimwee, soms boosheid, verzet. Alles wat een rouwproces met zich meebrengt eigenlijk. Maar dan – en dat is ook meteen het hoopvolle, de goede boodschap voor vandaag: dan zullen er ook momenten dat je de nieuwe tijd waartegen je zo opziet tóch gaar accepteren, dat je je overgeeft en toevertrouwt aan wat komen gaat en aan de nieuwe kansen die er voor ons liggen.

En dát betekent dan weer, dat we – zolang we misschien nog niet aan dat accepteren zijn toegekomen – ons niet zullen, niet bij de pakken gaan neerzetten. Maar dat we ons gaan laten verleiden door die goede toekomst die op ons afkomt, die ons – zeg maar – gegeven is.

Door wie gegeven dan? Nou, niet door mensen zullen we maar zeggen. Daar moeten we maar niet al te positief over doen, lijkt me.

Door Gód gegeven dan? Ja, dat klinkt beter. Hoewel we natuurlijk beseffen, dat wat God wil altijd via ménsen gerealiseerd zal worden. Wij hebben God nodig, maar God heeft mensen

evenzeer nodig. Dus als het om toekomst gaat, ook om goede toekomst, worden wij erbij geroepen. Of we het nou willen of niet.

De lezing uit Jeremia vertelt ons het aangrijpende gevecht van Jeremia – met zijn omgeving, met zichzelf, met God. Ja met God vooral. Hij doet er alles aan om God tot zwijgen te brengen. Door iedereen wordt hij voor gek verklaard, bespot, uitgelachen. *Ik heb mij doodmoe gemaakt om het in te houden en ik kan het niet.*”

Ik geloof eigenlijk dat wij het dáárvan moeten hebben. Van mensen die zich durven te uiten. Zeggen wat ze op hun hart hebben. De antiracisme uitbarstingen spreken hun taal, de klokkenluiders, de beeldenstormers, de dappere enkelingen die uit hun comfortzone durven te stappen.

“Het wordt beter” staat er op borden in de stad.

Op andere borden lees ik “Bel voor een wonder” .

Later ontdekte ik dat het om een expositie in het Utrechtse Catharijneconvent ging. Een expositie over wonderverhalen. En we hebben ze wel nodig, dat soort verhalen. Alleen, zo las ik in een column in de Volkskrant, alle – het probleem met wonderen is: er is zoveel ellende nodig.

U begrijpt vast we waar ik heen wil: we zitten er wel midden in, maar we komen er ook wel uit. Wonderverhalen gaan niet buit ons om. Wonderen gaan door mensen heen. Geen wonder zonder mensen, zou ik willen zeggen, zou ik ook tegen Jeremia willen zeggen. Om het vol te houden, omdat we mensen zijn.

En dus zendt ook Jezus zijn mensen uit.

Kwetsbaar zijn ze: als schapen te midden van wolven, simpel als duiven, argeloos dus, maar ook waakzaam als slangen, slim, sluw. Zeker niet volmaakt dus. Maar zó worden ze er door Jezus op uitgestuurd. Onvolmaakte mensen in een onvolmaakte wereld. Het is zoals het is en ga dan toch maar.

Ik heb veel mensen gesproken die precies dát niet aandurfd. Mensen die wilden dat eerst hun wereld veranderde voordat ze er zelf in durfd te stappen.

Jezus laat zien, dat het er om gaat de wereld waarin we leven in te gaan en dan – zoals Huub Oosterhuis zo vaak zegt – Kome wat komt.

De dichteres Ida Gerhardt vertelde mij eens hoe een gedicht van haar tot stand kwam. ‘s Morgens bij het wakker worden voelde ze het al: O God ik moet weer. Vol verzet ging ze vanuit Eefde, onze woonplaats, naar Zutphen. Daar liep ze rond en keek en ontving. En daarover schreef ze een lang gedicht: Dolen en dromen.

En daarmee heb ik de twee woorden gezegd die ons leven misschien wel het goede perspectief geven. Dat we durven te dolen en durven te dromen.

Dat we “het” (ons leven) dus al doende gaan uitzoeken en ontdekken, zonder alles van te voren uit te rekenen en dan uit angst maar niets doen.

En dat we dan ook, al dolend, ons kunnen en durven toevertrouwen aan onze dromen.

Dromen die dan weer zoet zijn en dan weer bitter.

Dat we dus het risico van ons leven aangaan en zo ontdekken wat er op ons ligt te wachten, in het vertrouwen dat er ook goede dingen zullen zijn. Goed, omdat het niet zonder God is.

Het is een mooi beeld, dat Jezus ons te zien geeft: *“Worden niet twee mussen voor een stuiver verkocht? En niet één van hen valt neer op de aarde zonder uw Vader ... Wees dan niet bevreesd.”*

M.a.w.: het kleine, schijnbaar waardeloze, het nietige – als het valt, onderuitgehaald wordt – het gaat niet buiten God om. Het is niet zo, dat God wil dat je valt (zoals er verkeerd vertaald is in de NBV) – het gebeurt niet zonder Gods aanwezigheid. Want “Ik zal er zijn” is zijn naam. En dat is een grondgegeven: veilig in Gods handen.

In een sombere periode van mijn leven voelde ik tijdens een kerkdienst in Beverwijk de hand van God onder mij. En ik zag hem. Een wonder, vond ik, en dat vind ik nog steeds. Af en toe denk ik er aan. Zoals nu, bijvoorbeeld in deze onheilspellende tijd.

En dan zie ik in de stad een aanplakbiljet waarop staat: Het wordt beter.

Geloofd zij onze Heer, Jezus Christus.

Amsterdam, 19 – 6 – 2020

Dik Fisser